

אה"צ בכנסת: דיון על שויון האשה. בישיבת הערב סיכמתי הוויכוח.
נתקבלה הצעתי להעביר ההצעה לוועדה ולהביאה חזרה לכנסת ראשונה.

3.7.51, יום ג' כס' סיוון

קראתי לברעם שישתף יוסף הנהלת הפעולה וארגונה. הוא מסכים ומיד
יזמין יוסף לעבודה. הוא מוסר שהפס עבר בכמה שכונות והחפור.

לפי בקשתי בירר מ. סמיר דבר "המחלקה המדעית" במשרד הבטחון:
באוקטובר 1947 החליט יו"ר הנהלת הסוכנות על הקמת גוף בשם "המחלקה המדעית"
ונחמנו פרופ. א. רטנר כיו"ר, דר. אהרון קצ'לסקי, דר. ח.היימן (מהטכניון).
ברגמן נעדר אז מהארץ, בשבו מונה אף הוא על ידו כחבר. ב-3.2.48 החלה המחלקה
בעבודתה. הוחל אז בייצוג חמ"ד ושלמה גרזובסקי מונה ע"י דורי למפקד החמד.
נקבע שחברי המחלקה אינם מקבלים שכר עבור עבודתם, חברים מחמנים אישית ע"י
יו"ר הסוכנות (אח"כ ע"י רה"מ), מפקד חמד הוא אצא חבר המחלקה כמקשר עם חמד,
המחלקה אחראית על חכנון המחקר וביצועו. כשרטנר יצא הארץ נחמנה ברגמן במקומו.
עם הקמת משרד הבטחון צרף רה"מ המחלקה למשרד. בהמשך הזמן מניתי חברים נוספים,
כיום החברים הם: ברגמן - יו"ר, מהנדס ארנן, ש. גרזובסקי, פרופ. היימן,
ד. מושון (נציג המדור של לעניני מדע במשרד רה"מ), פרופ. סמבורסקי, אהרון
ואפרים קצלסקי, ג. רטנר, פרופ. י. רקח, דר. שמגר, דורי. למחלקה אין
הוצאות וחבריה לא מקבלים שכר.

התקציב של חמד הוא אחד, מעסיק 560 עובדים, ביניהם רק 222 חיילים
ו-338 אזרחים. התקציב נקבע, לסך 900.000 ל"י, מזה שכר לצבא 180.000,
לאזרחים 375.000, ציוד וחמרים ועוד 345.000. הצבא דרש שהאזרחים יהיו על

החקציב הפונקציונלי. כמקומבן בין מטרד הבסחון וצה"ל כל העובדים על חשבון חקציב פונציונלי מקבלים שכרם לא ע"י מחש אלא ע"י מטרד הבסחון. גם החיילים הממלאים תפקידים בחמד "מדווחים בשלישות" כממלאים תפקידים פונקציונליים ואינם מופיעים בחקציב של שיא כוח אדם.

- נחתי הוראה להקים חדר נוסף לאטה התימניה עם 3 ילדים בכפר אוריה/ ב' שלבעלה יש עוד אשה אחת עם ארבעה ילדים.

- הזמנתי ד"ר אביגדורי וגרויאן - על גיוס הרופאים. לדעה אביגדורי לא תחן קפ"ח רופאים. יש לה 107 רופאים בגיל הגיוס (עד 39) בס"ה יש 556 רופאים בגיל זה (כולל רופאי קפח), מהם משרהים 53 בצבא, 122 כבר עבדו בצבא. נשארים עוד 381 לגיוס. 20% ירדו מסעמי בריאות, ישארו 305. אם קפ"ח תקבל לפי ההסכם ~~20%~~ 40% - יוצא שלא תחן אף איש, אלא עוד תקבל מהצבא מספר אנשים, אביגדורי סוען שעבודת הרופאים בצבא לא יעילה. אין רופא עובד יותר משעה שעתיים ביום (דרוואן סוען - זה חל על עתודות) בתור רופא.

אין ~~מספיק~~ לרופא כלי רכב שיאפשר לו לנוע ממקום למקום. יושב במקומו ועבודתו מועטת. בגרמניה הקיסרית היו 300 רופאים על 100.000 חיילים. פה הרופאים עוסקים באימוני. במחסור הרופאים זה מיותר. יש בזבז כוח אדם. אביגדורי מציע ועדה לברר הצורך ברופאים. אביגדורי חולק גם על הנחת הצבא שהרופאים הסובים ישלחו לצבא, החלשים למעברות. להיפך, הצבא יש בחורים בריאים, במעברות יש חלשים. מקום המדינה עלו לארץ 1200 רופאים, מספר זה צריך להספיק לעליה (600000 עולים) בכל העולם זה מספיק.

עצמון כופר שרופאי הצבא עובדים 1-2 שעות, להיפך עובדים יותר מאשר בכל מקום אחר - 12 שעות ביום, מחוץ למקומות בערבה. יש גם רופאים אזרחיים בצבא - 51. רק במלואים יתכן לדבר על מלואים. החקציב התקן הוא קטן מאוד בארצות אחרות.

ביקשתי מהם לשבת יחד ולנסות למצוא נוסחה משותפת.

- בשתיים עשרה התיעצות אצל קפלן: הופין, דוליק, גרץ, לבון, גולדה. ההתחייבות ליולי אבגוסט ספטמבר - 49.883.908 דולר (יולי 16.125.665, מזה 9.480.044 מפה, 281.717 מלווה בצרפת, 6.363.904 התחייבויות באה"ב. אבגוסט 19.109.292, מזה 9.870.313 פה, 512.529 מלווה צרפתי, 8.721.450 בארה"ב, ספטמבר 14.653.951, מזה 10.928.091 פה, 538.817 בצרפת, 3.387.043 באה"ב.

הדברים הדחופים שדרוש להם כסף - מספוא מיליון דולר לחודש, חמרי אריזה לפרי הדר - 2 מיליון ליש, דלק מאמריקא מיליון ד. לחודש. יש לנו עוד 2.7 מיליון לי"ש קפואים, ~~אח~~ ויש לנו 5 מיליון לי"ש בשטרי ערך, אך אם גם נחליף זאת בכסף לא נשלם חובותינו. סיכמנו שיש לקמץ, לבקש הלוואה, הצעתי שגרי יסע מיד לאה"ב, ויברר עם אבן אפשרות של מלווה בן 25 מיליון בעזרת הממשלה.

- מברק סמונטור שב-29 ליוני הופקדו בבנקים 23 מיליון דולר, לא כולל כמה מליונים מפוזרים.

- אה"צ בא אצלי טרון, המומחה לכלכלה שיושב מה חצי שנה ובודק התעשיה. מבקר קשה כל התעשיה, ביחוד הפרטית שאינה יעילה, לא מנוהלת כראוי, בעליה אינם תעשייתים אלא סוחרים שואפים לרווחים מהירים, מהלל אחא, אבל בכל הארץ יש רק 40000 מגורים, צריכים להיות מאות אלפים. חוסר חומר לא מפריע לאנגליה וליפן. דרוש תכנון של מהנדסים וככלנים, יש לדאוג לכוח חשמלי בטוח, אין תיאום בין המדע ובין התעשיה. מהלל התעשיה של ההסתדרות. העושר

העיקרי בנגב - ים המלח, פרטים לא יעבדוהו; יש קצת נחושת לתצרוכת פנימית, יש פוספטטים, בכלל דלות של מחצבים. לעומת זה כל הארץ היא מלט - ומדוע אין מלט?

- בא אצלי יוסף ויץ: מה יהיה גורל ההסת' הציונית וקרן הקיימת? הותמהתי בשאלה זו, ואמרתי לו דעתי בקיצור: יש לקיים ולהגביר החנועה הציונית, יש לפתור בעית *ZOA* שאין לה הנהגה נאמנה למדינה ומוכשרה לתפקידה. ואשר לקה"ק - מבחינה עיונית יש לאחד הקרנות, מבחינה פרגמטית - יש ברכה בקה"ק. ויץ דווקא בעד איחוד הקרנות. שאלתו היא מי יהיה בהנהלה. היה לי רושם שהוא רוצה להכנס להנהלה בשמנו. הוא סבור שהנהלה עכשיו בת 20 איש היא מפלצת.

- באו משה וברכיהו לברר אם אפשר לנהל העבודה בחולה שלא באדמת הערבים. נחברר שכמעט אפשר, אם כי העבודה חכבד קצת ו"היופי" יסבול.

- מקה מעורר שאלת תשובתי לאגרת של מוריסון. הלם לא מסתפק בדברים שאמרתי להלם במסרו לי האגרת. הצעתי שניפגש עם הלם ונסביר לו שרק אחרי הבחירות ניתן תשובה.

גם דיוויס דורש תשובתנו על החלטת או"מ בדבר הפרשת כוח צבאי לצרכי או"מ, החלטה שאנו הסכמנו לה. גם פה יש להסביר שכך אחרי הבחירות נעשה דבר ממשי.

בסוף אוקטובר עצרת בפריס. הערבים מציעים לסדר היום פליטים, ירושלים ועוד. האין אנו צריכים להעמיד איזה סעיף? לדעתי יש להעמיד על הפרק החרם ו"מצב המלחמה" הפוגעים בעקרונות או"מ.

- בערב ישיבת חברים (גוברין, שרף, נמיר, לבון, בקר, שריב, בהיר) על תביעות עובדי המדינה. ועדת החמשה שמניתי לפני נסיעתי לאה"ב רוצה לברר תנאי השכר של העיריות והמוסדות, כי תנאיהם עולים על אלה של עובדי המדינה. הבדל זה מכביש על המצב. ועדת החמשה לא הסיקה עדיין מסקנות. שכר עובדי המדינה מסובך. יש 300 מקצועות. שרף סבור שועדת השכר צריכה לגמור עבודתה לפני הבחירות. הועדה לא קיבלה סמכות לדון בשאלת עובדי הסוכנות והעיריות. חברינו בועד הארצי של עובדי המדינה הביאו הצעה לדרוג עובדי המדינה. לפי הצעה יעלה השכר בשלושה מיליון ל"י לשנה. בקר סבור שזוהי תוספת של 20% על שכר עובדי המדינה. זה לא כולל שכר השוטרים - שהוא נמוך. יש להכריע אם הוועדה גומרת עבודתה לפני הבחירות. ומהו הקו המנחה לחברינו בועדה. השכר הכי גבוה הוא בחיפה, אחריה - ה"א, אח"כ הסוכנות.

החלטנו שהוועדה תתאמץ לגמור בירוריה עד סוף אבגוסט.

שריב על אספקה: מחדשים עכ"ז הנקודות לשנה החדשה (מאבגוסט). החודש יוכנסו רבע מיליון נעלים, בחדשים הבאים יתווספו עוד נעלים, השאלה היא המחיר. רוצים לשמור על המחיר הנוכחי, לסדר קרן השוואה, ולהעלות המחיר על מצרכים לא הכרחיים.

ביחס לנעלים הוגשם רעיון השוואה, היצרן מקבל סובסידיה והמחיר לצרכן נשאר נמוך. הולנדר נתן תוספת מופרזת ליצרניו. זה יעלה לממשלה חצי מיליון לירא בחודש זה, אבל אין לממשלה קונטרול על השיווק ועל הייצור, וחלק הולך לשוק שחור;

הצעתי ששריב יהיה מחר בישיבת הממשלה ופנחס יעורר השאלות.